

Soudce 7,8–8,35

Postřehy pro učitelku

Gedeón propustil všechny izraelské muže, každého k jeho stanu; jen těch kteří sta si podržel. (7, 8)

Gedeón měl převodně k dispozici 32 000 mužů. Bůh nařídil postupně většinu z nich propustit, zůstalo pouhých 300, aby bylo jasné, že vítězství způsobil Hospodin a ne síla Izraelců. Je zajímavé, jak moc je pro lidi důležité, že někdo dosáhl jen vlastní silou a že nemusí být nikomu vděční. Slovo pak má pocit, že má být jen za sebe, že se o nikoho nemusí zajímat. Máme sklon brát věci buď jen jako vlastní zásluhu, nebo brát pomoc druhých jako jejich povinnost. Že by pro nás někdo něco udělal, protože nemusel, ale jen chtěl – jen z dobroty srdce – nechce se nám připíchnout. Pak by to znamenalo, že také my můžeme jednat stejně, že můžeme být nezištně laskaví a dobří. Přišli bychom o svou výmluvu.

Jestliže se bojíš sestoupit sám (7, 10) Gedeónův příběh je příběh slabé víry, které Bůh neustále pomáhá a ulehčuje. Jako by Bůh mnoha způsobů říkal: Jsem tu a jsem tu pro vás, pochopte to konečně, proberte se. Gedeón na to ani není sám, pokud se bojí, může si vzít společníka. Víra neznamenaá skok do tmy, neznamenaá věřit něčemu, co je nemožné. Znamená jen věřit něčemu, čím si nemůžeme být úplně jistí. Pro co sice jsou důkazy, ale ne nevyvratitelné. Víra se podobá důvěře k blízkému slovo – u něj také nežádáme na všechno důkazy, neustále ho neprověříme. Věříme mu, protože ho máme rádi. A tak je víra pevně spojená s láskou. Láska přináší víru a víra, důvěra, udržuje lásku. A z víry pak vychází naděje; jako i Gedeón má naději na vítězství.

Uслыšíš, o čem budou mluvit. Pak jedné rozhodne (7, 11) Víra skutečně znamená, že si dáme dohromady, co už víme. Za a), Bůh řekl Gedeónovi, že zvíťazí. Za b), Gedeón slyší, že už teď mají ti početnější Midjánci strach. Rovná se c), celou věc způsobil Bůh. Žádný přímý důkaz pro to, pravda, není. Ale dá se tomu celkem rozumět věřit.

To nemůže znamenat nic jiného než me Izraelce Gedeóna, syna Jóášova. (7, 14) Totiž ten „pecen je něho chleba“. Ječný chléb byl ten nejlacnější a připravoval se na rychlo. Placka třeba se prostě plácla do popela a rychle se upekla. Takový chleba se peče, když nemáme potřebné vybavení (nádobí, pec), když jednáme improvizovaně, z nouze, ve spěchu. I Gedeónovo vojsko je vybráno nahodile, improvizované (muži, kteří chlemtají jako pes – to o nich nic moc nevypovídá). Vojáci jsou vybráni ve spěchu, je jich pár a mají špatné vybavení.

Bůh mu dal do rukou Midjánce i s celým táborem. (7, 14) Všichni lidé vlastně nějak vědí o Bohu. Spíše se sami sebe snaží přesvědčit, že není – aby mu nemuseli být vděční (viz v. 7, 8). Občas si náhle uvědomí, že Bůh nejspíš je a zachvátí je náhlý strach. Tito Midjánci to poznávají ze snu, dovedou najednou sen vyložit. Také my míváme sny. Třeba lidem zdá, že nemohou vylézt na nějakou překážku. V podstatě tuší, že sen jim naznačuje, že se jim něco v životě nedaří přestat. Ale raději na to nemyslí, raději si to nepřiznají. Každopádně, sen o pecnu (spíš placce) chleba, který porazí celý stan, je nad slunce jasný.

Když Gedeón slyšel vyprávění tohoto snu i jeho výklad, poklonil se (7, 15) Gedeónova víra je sice slabá, ale přesto tu je. Gedeón v celém příběhu váhá, ale nakonec dovede podle víry jednat. I naše víra je často

slabá, ale pokud podle ní jednáme, tak ať se uvnitř cítíme, jak se cítíme, víru máme. Křes. filosofu Pascalovi kdysi známý řekl, že ba rád vřel, ale uvnitř necítí, že by Bůh byl a co že s tím má dělat. Paskal mu řekl, ať chodí do kostela, modlí se, jedná jako křesťan a ten pocít se řásem dosatví sám.

všem jim dal do rukou polnice a prázdné džbány a do džbánů pochodně (7, 16) Podobně jak u jiných bojů Izraele, i tato taktika by fungovala i jindy. Cílem je náhlým hlukem a světlem, přicházejícím ze všech stran, vyvolat v nepřátelích zmatek. I velká armáda je bez řádu velení, ve zmatku bezmocná. Armáda funguje jen když jedná jako jeden muž. Jinak je to jen zmatený dav. Gedeon na tento nápad, ale by se řici, přišel sám. Stačilo, že mu Bůh dodal naději, víru, ŽE se celá věc může povést. A když takovou víru člověk má, když se mu úkol nezdá od začátku nemožný a námaha zbytečná, už nějak půjde na to JAK věc provést. Třeba byl i lepší způsob, jak Midjánce porazit. Ale Gedeon si vybral tento, vřel mu a držel se ho do konce. Znamé úsloví „kdo chce, hledá způsob, kdo nechce, hledá důvody“ svým způsobem platí.

Sledujte mě a dělejte, co já. Hle, půjdu na okraj tábora, a co uduším, udelejte i vy. (17, 17) Plán funguje jen proto, že Izraelci věří svému veliteli (proto „za Hospodina a za Gedeona“, že jsou schopni postupovat jednotně. Na rozdíl od zmatených Midjánců. Nikdo z Gedeonových mužů neví přesně, proč mají dělat přesně tohle. Kdyby se každý ptal proč, vše se zdrží a plán nevyjde. Ale věří mu a tak jdou.

Zatroubili na polnice a rozbili džbány, které měli v rukou. (17, 19) Ve džbáněch měli pochodně, aby jejich světlo nebylo do poslední chvíle vidět. Takže najednou bylo kolem celého tábora světlo a troubení, jako by nastal velký útok.

Hospodin obrátil v celém táboře mě jednoho proti druhému (17, 22) Jak jsme řekli, plán byl rozumný, mohl vyjít i jindy. Ale také nemusel, byl to také dost riskantní plán. Nebylo to jako v přísloví „člověče, pomoz si, Pán Bůh ti pomůže“, ale spíše obráceně „když Pán Bůh požehne, nějak už si poradíš“. Tj., protože Gedeon plnil Boží vůli, jeho plán vyšel. Bůh způsobil, že to vyšlo.

Cos nám to udušlal, že jsi nás nepovolal, když jsi táhl do boje proti Midjáncům? (8, 1) Klasický příběh úsloví „po bitvě je každý generálem“. Efrajim byl jeden z předních kmenů. Nedovedou si vysvětlit, že vítězství najednou patří někomu jinému. Musíme si dávat pozor, abychom nezapomněli, že jako s námi, jedná Bůh i s jinými lidmi. Jako k nám, i k nim důvěrně promlouvá. A měli bychom umět nesobecky ocenit, když někdo jiný, než my, udušlá něco dobrého a ne na všem hledat mouchy.

Do vašich rukou vydal Bůh midjánské velmože Oréba a Zéba. Mohl jsem uinit něco tak velikého jako vy? (8, 3) Gedeon ví, že vítězství na Midjánci není jeho zásluha. Jde mu o věc, potřebuje Efrajimce pro další boj. A tak se s nimi nehádá, klidně jim přizná, že jsou lepší – a funguje to. Pokud nám jde o věc, pokud chceme něčeho dosáhnout, často musíme spolknout svou hrdost, i když jsme v pravu. Lidé se často „o ukávají“. Dopředu řekají, že si jich druzí nevážají a tak na druhé „dělají ramena“, ukazují zuby. Brání se, aniž by je někdo napadal. Ale když člověk dá najevo, že se nepovažuje za lepšího, než oni, když druhým hned nepřipomíná, v čem je lepší než oni, takoví lidé se často uklidní. Gedeon nám ukazuje, že stojí za to brát na slabosti (pýchu, ješitost, pocit vlastní důležitosti) ohledy a opatrně se snažit vyhnout hádkám, pokud nejde o to nejdůležitější. Myslet si pak o Efrajimcích může, co chce, Kristus řekl „blaze těm, kdo přisobí pokoj, neboť oni dojdou pokoje“.

Tu je Zebach a Salmuna, kvůli nimž jste mě potupili slovy... (8, 15) Příběh sukótu a Penúelu ukazuje, jak se nevyplácí, když to člověk hraje na obě strany. Když vykává, aby se pak přidal k silnějšímu, na tu výhodnější stranu. Pak ho nebude mít rád nikdo. Člověk si musí umět vybrat, na které straně stojí. Musí si umět vybrat, kdo jsou „jeho lidé“. Opět nás varuje před sobectvím, ve kterém nechceme mít vůči nikomu závazky. Člověk byl stvořen, aby žil ve společenství, má vědět, ke komu patří.

Zebacha a Salmuny se otázal: „Co to bylo za muže, které jste povraždili na Táboru?“ Odpověděli: „Byli podobní tobě, každý vypadal jako kralevic.“ (8, 18) Nepřátelé se snaží Gedeona obmýkčit lichotkami – „vypadal jako kralevic“. Člověk často považuje za dobrého toho, kdo ho chválí a lichotímu. Ale

stoi psáno „Lépe je slyšet d?tku od moudrého než poslouchat op?vování od hlupák?,“ (Kazatel 7, 6). Gedeon se takto obm?k?it nedá. Pamatuje si, co bylo p?vodním smyslem boje – tito králové zabíjeli jeho p?íbuzné.

****Vsta? sám a zasa? nám úder, vždy? jaký muž, taková jeho síla. (8, 21)** Králové hrají psychologickou hru, cht?jí hecování Gedeona znejist?t, ale nevychází jim to. Gedeon p?edtím vyzývá svého syna aby krále zabil proto, aby se nau?il bojovat a také odolávat lichotkám.

Nebudu vaším vlada?em, ani m?j syn nebude vaším vlada?em. Nad vámi bude vládnout Hospodin! (8, 23) Ukazuje se lidský sklon obdivovat silné jedince a p?ipisovat jim všemohoucnost. Ale Gedeon ví, s jakými obavami šel na Midjánce. Ví, že je jenom ?lov?k. Všemocný je jen Hospodin.

Gedeón z toho ud?lal efód (8, 27) P?íb?h kon?í nejednozna?n?. Není jasné, co je efód. Nespíše to byla jakási kapsa, ze které se tahaly losy – efód nosili izraelští kn?ží a takaot se dotazovali na Boží v?li. Jinde se o efódu mluví jako o b?žném oble?ení. Nejspíš to byla n?jaká pom?cka k v?št?ní, nádoba, z které se tahaly losy jako z klobouku. Pro? to Gedeon ud?lal, nevíme. Možná p?vodn? cht?l, aby lidé m?li n?jaké místo pro setkání s Hospodinem, kam by chodili pro radu. To se však jen dohadujeme. Gedeon nebyl pyšný, jak jsme vid?li na hovoru s Efrajimci i na jeho odmítnutí královské hodnosti. Ale od za?átku vidíme, že jeho víra byla slabá, stále pot?ebovala n?jaké ujiš?ování. A tak z p?íb?hu plyne, že B?h sice dokáže pomoci slabé víře zázraky. Když ?erstv? uv??íme, má smysl všímat si božích znamení. Ale kdo se chce údajnými „znameními od Boha“ ?ídit celý život, i když má k ruce Boží Zákon v Bibli, i když se v církvi u?í a káže, co je správné, tedy kdo dá více na r?zná osobní znamení, skon?í jako modlá?.

Návrh výkladu

1. B?h pošle jen pár lidí, aby ukázal, že je Izraelci vyhráli jen jeho pomocí.
2. Gedeon nemusí jít sám – ani my nejsme ve víře sami, ale stejn? jako my v??í celá církev.
3. Sen – chlebová placka je jídlo, které si ?lov?k ud?lá ve sp?chu a když nemá nic lepšího. Stejn? tam má Gedeon jen pár špatn? vybavených, na rychlo sebraných voják? a stejn? to vyhraje.
4. Midjánci ve skute?nosti v?dí, že Hospodin je jediný B?h, ale necht?jí si to p?iznat. Ve snu si to najednou uv?domí. Víra se sice nedá dokázat, ale je rozumná. Víra je stejná, jako když v??íme jeho slova tomu, koho máme rádi. Nechceme po n?m d?kazy.
5. Midjánce porazil zmatek – i nejv?tší armáda bez velitele je jen zmatený dav. Síla je v d?v??ev toho, kdo nás vede a v jednot?.
6. Efrajimci žárlí, ale Gedeon je neprovokuje. Ne?íká jim, že je lepší, i když je to pravda.
7. V Sukótu a Penúelu se cht?jí p?ídat na stranu siln?jšího, nev?dí, co je to v?rnost. Ale každý ?lov?k musí v?d?t, kam pat?í a kdo jsou jeho lidi.
8. Gedeon nechce být králem, král je jen B?h.
9. Gedeonovi ale nesta?í všechna ta znamení. Chce n?jaké znamení po?ád, proto d?lá efód, takový v?št?cký klobouk. Kdo zná Bibli, boží p?íkázání, kdo v kostele poslouchá, ví, co d?lat a žádná znamení nepot?ebuje. Kdo se ?ídí r?znými znameními, kdo je pov?r?ivý, špatn? dopadne.

Kam dále

[NŠ Louny](#)

Cílová skupina

[Školní](#)

Katechetické cykly

[NŠ Louny](#)

Biblický odkaz (kat)

[Soudc? 7,9–8,](#)